

Izhaja

vsak četrtek; ako je ta dan praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vinarjev od garmondvrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto 4 krone (2 gld.).

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XIX.

V Celovcu, 5. julija 1900.

Štev. 27.

Shod v Kotmarivasi — preložen!

Zaradi nepričakovane zapreke se shod in Slomšekova slavnost v Kotmarivasi prihodnjo nedeljo dne 8. julija ne moreta vršiti, marveč se preložita na poznejši čas!

Rana na narodnem telesu.

(Nekaj za narodno gospodarstvo. *)

VI. Žganje — vir raznih boleznij.

Govorimo večinoma o žganju. Alkohol imajo sicer tudi vino, pivo in mošt, a škodljive postanejo te pijače le tedaj, če se zavživajo v velikih množinah in jako nespametno. V njih je alkohol primeroma z žganjem v jako majhni množini in druge snovi, s katerimi se nahaja, zabranjujejo njegov poguben vpliv, vendar velja tudi o njih, kar smo omenili o alkoholičnem strupu sploh in treba jih je rabiti zmerno in pametno, drugače tudi te pijače povzročujejo mnogotero hudo.

Žganje ima v sebi nevaren strup v veliki množini in samo ob sebi je jasno, da ne more biti ta zavžiti strup brez slabih in jako slabih posledic za človeško truplo. Cela vrsta raznih boleznij sledi mu, boleznij, ki slabijo telesne in tudi duševne moči. Kdo bi tega ne hotel verjeti? Lahko bi takemu rekli: ali še nisi videl kakega pijanca-žganjarja, ki se čuti močnega le tedaj, kedar je z žganjem nalit, drugače pa vzbuja s svojim zabuhlim obrazom pomilovanje pri vsakem, ki ga vidi? Lahko bi se sklicevali na vsakdanjo skušnjo, lahko na bolnišnice in norišnice, kjer na tisočero takih revežev zdihuje, ki so zgubili zdravje skoz nesrečno žganje, lahko bi navedli na stotine zdravniških pričeval iz vseh časov in narodov, a vendar hočemo tukaj nekoliko pojasniti vpliv žganja na človeško truplo, kakor tudi na duševne moči.

Slab vpliv na telo se kaže v prvi vrsti v tem, da donša žganje truplu snovi in kali, ki povzročujejo mnogotere bolezni; drugič pa oslabi truplo, da ne more tako uspešno prenesti boleznij, ki ga primejo. Kolikokrat se dogodi, da mrjejo možje,

*) Glej „Mir“-a številke 1., 2., 8., 12. 16. in 23. t. 1.

ki se vidijo drugače krepki, zaradi plućnice kakor muhe! Pri vsaki bolezni zahteva zdravnik: nič ali kolikor mogoče malo pijače, in ljudstvo samo sodi pravilno, ko pravi: ta in ta bi že ozdravel, ko bi le žganje pustil. Marsikateri obljudi, ali zopet pije in umrje.

Pri skrbi za telesno zdravje je treba varovati slabega vpliva posebno one dele telesa, od katerih je odvisna cela telesna uredba. Pred vsem mora človek gledati, ako hoče ostati zdrav, da ne pokvari želodca, da ne zaslini pljuč, da se obvaruje srce, drob, čreva in pred vsem živci in možgani. Raznim neprilikam je človek pri svojih opravih razpostavljen, in ni mu vselej mogoče zabraniti vsega, kar bi njegovemu zdravju škodovalo ali res škoduje. Prav lahko mu je pa mogoče, če ima le trdno voljo, varovati se tega, česar ne potrebuje neobhodno niti za živež niti za ohranitev zdravja — in to so nevarne pijače — sosebno žganje. In zares ni je snovi, ki bi tako pogubno vplivala ravno na najzlahtnejše dele človeškega trupla in v njih povzročevala toliko boleznij, kakor pa strup v žganju.

Pa že ena sama bolezen, koliko prinaša bolečin in težav in sitnosti, zamude itd.! Kako more bolezen ognjusiti in ogrditi človeško telo, največji umotvor v roki Stvarnikovi, o katerem govori sv. apostol, da je „tempel sv. Duha“?

Mnenje, da je žganje v marsičem potrebno, koristno, ali da vsaj v mnogih slučajih ne škoduje, mu je pripomagalo, da se je ta pijača pri nas tako udomačila. Trditi smem, da je le malo ljudi, ki bi ne bili tega mnenja. In vendar je v tem strašna prevara, ki povzročuje toliko hudega. Zapeljivo je, vsaj za priprostega človeka, tudi to, da alkohol živec vsaj v začetku prijetno razdraži; vedno in vedno hrepeni človek po takem užitku in pri tem ne zapazi, da ga pod krinko dobrega in prijetnega napada hud sovražnik, ki mu s časom zadene hude rane. Človek se žganja bolj in bolj navadi, kri in kite so se ga navlekli, človeku ugaja strup, a zraven pa začne ta strup tudi razjedati telo samo na poguben način, in le redkokedaj se človek spametuje; navadno ga je zavratni sovražnik dobil popolnoma v kremplje in mu ne prizanesi prej, dokler ni mu uničil telesa popolnoma in ga pripravil vsaj blizo, pogostoma tudi prav v grob. Težko se kdo spametuje in dá žganju slovó. Če

vidi slabe posledke na telesu, bolezen in uničeno zdravje, potem pije še le prav, iz same obupnosti; navadno pridejo še drugi nasledki, zanemarjeno gospodarstvo gre rakovo pot, zaslužek, ki se obrne le na pijačo, ne zadostuje, v hišo se priklati nemir, vest ne dá pokoja, s telesnimi močmi propadajo tudi duševne, in pijančeva spreobrnitev je jako redka. Že Lituci so rekli: „Pijanec nikoli“. In tudi Slovenec pravi: „Pijanec se spreobrne, kedar se v jamo zvrne!“

To ravno je strašno prokletstvo te pijače, da se ji človek tako težko izvije. Bolezni, ki iz nje izvira, so nekako neozdravljive. Za pijančevanje, ki je samo na sebi že strašna bolezen, ni zdravila. Le redkokedaj se zdravnikom posreči, da ozdravijo posamezne, in sicer le v tem slučaju, če pijanca spravijo v poseben zavod, kjer ne dobi nobene alkoholične pijače in se tudi drugače zdravi na telesu in duši.

Prizadevanje vseh, katerim je na srcu občni blagor, in ki hočejo ljudstvo obvarovati pred tem sovražnikom, mora meriti v prvi vrsti tudi na one, kateri še niso zastrupljeni, na mlajši zarod; zakaj pred vsako boleznijo človeka lažje varuješ, kakor ga od nje ozdraviš, če ga je enkrat napadla.

Zatorej: proč z žganjem, ki

V žival človeka spreobrača,
Telo in dušo pogubi!“

T.

Dopisi.

Slovenci! Zakurite na večer 6. julija v čast slovanskima apostoloma sv. Cirilu in Metodu po vseh slovenskih gorah in planinah prav mnogo kresov.

Iz Št. Jakoba v Rožu. („Qui tacet, consentire videtur!“) „Kdor molči, zdi se da pritruje“, pravi pregovor. Zato pač ne smem molčati na dopis iz Št. Jakoba v Rožu o nemškem uradovanju, vsaj kolikor zadeva mene. Da je dopisnik poročal neresnico, ne morem trditi: kar je, pa je! Le toliko pripomnim, da niti jaz, niti g. župan ne uradujeva izključno, marveč le večinoma nemško. Kaj si hočemo? Nekaj imamo res zvezane roke, mi župniki še le precej trdo zvezane roke od toliko stranij, kolikor imamo predpostav-

je vsprejel škofe. Potem smo prišli mi k poljubu. Tukaj smo mu gledali naravnost v obraz — le škoda, da vse to tako naglo mine. Ko smo mu vsi Slovenci poljubili nogo, je sv. Oče vstal. Kdor je bil za nami, je ostal. Med neizmernim navdušenjem so sv. Očeta spet počasi odnesli.

Tu naj še omenim, da so v Petrovi cerkvi peli Slovenci tri pesmi. Peli so po sodbi vseh udeležencev najlepše. Še sedaj govore Nemci, ki so bili navzoči, o tem krasnem petju. Tudi sv. Očetu je vidno ugajalo — — —

Leon XIII.! Neki rimski duhovnik mi je rekel: „Leo est miraculum — Leo je čudež“. In res, kar je imela sv. cerkev velikih mož — in teh je nepregledna vrsta, kar je imela velikih papežev, — Leon XIII. je izmed največjih, najboljših, najplemenitejših, najslavnejših.

Kdo se ne spominja velikanov: Inocenca III., Bonifacija VIII., Gregorija VII. In s temi se lahko meri Leo XIII.! Seveda vlada sv. cerkev spet drugače kakor oni. A vlada jo ravno tako umno, tako slavno. Podoben je onim v trpljenju, podoben jim v udanosti, s katero prenaša vse trpljenje, vse obrekovanje, vse sovrašstvo, s katerim ga ometuje zloba pekla po sovražnikih stola sv. Petra, ker pošteni ljudje so vsi njegovi prijatelji, njegovi oboževalci in občudovalci. Kralji in cesarji, katoličani in nekatoličani, kristjani in nekristjani se klanjajo njegovemu velikemu duhu, občudujejo njegovo milino, njegovo ljubezen za vse človeštvo, njegovo požrtvovalnost, s katero se daruje za vse, da bi vse izveličal.

Mogočni te zemlje potujejo k njemu, iščejo pri njem svéta, mu skazujejo svoje veliko spošto-

vanje s svojimi darili, dobro vedoč, da je ta od butare let, od trpljenja in dela upognjeni starček izmed najsvetejših, najplemenitejših, najslavnejših in ob enem najrevnejših, najbolj zatiranih mož, ki so vodili kdaj cerkev Kristusovo.

In dasi je Leon XIII. upognjen, dasi je šibak, vodi vendar z močno roko čolnič sv. cerkve, ker ga vodi z njim Kristus . . .

Če sem kedaj koga občudoval, če sem se kedaj komu klanjal, če sem kedaj kakega velikega moža ljubil iz vsega srca — Leona XIII. ljubim, zanj bi daroval življenje . . . Ko se spominjam onega dne, ko sem ga prvič videl, mi postane tako mehko pri srcu. In ko to pišem, mi trepeta roka, in solza mi sili v oko in vse moje misli, vsa moja čustva se zlivajo v eno besedo, v mogočen, navdušen slavospjev: **Slava velikemu Leonu XIII.!**

Narodne pravljice iz rožeške okolice.

„Čas in ura je že, človeka pa ni.“

Pri Haberniku v Brovcljah blizu Rožeka je brod čez Dravo. Skoraj bo sto let od tega, kar je Habernik, kakor pripovedujejo, doživel sledeče:

Vse je spalo. Okoli polnoči nekdo potrka na okno in prosi, da bi ga kdo čez Dravo prepeljal. Habernik vstane, se za potrebo obleče in vežne duri odpre. Vstopil je čisto ptuj človek, kateremu se je videlo, da se mu zelo mudi. Ravno zato pa Habernik nalašč prav počasi ravna; zdaj tega, zdaj onega ne more najti, zdaj to in ono zna pripovedovati, tako da naslednje ptujec na klopi pri topli peči zadremlje in zaspi. Habernik ga pusti, in tudi

PODLISTEK.

Naše romanje v Rim.

(Piše Fr. Ks. Meško.) — [Konec.]

Pri sv. Očetu!

Polagoma so prinesli sv. Očeta v krogu proti nam. Spredaj in zadaj so šli prelatje, ob strani častna straža. Mi smo klečali ravno spodaj. Tako sem zrl papežu precej časa naravnost v lice. Ne more se trditi, da bi ta obraz bil star. Suh je in kakor izklesan iz marmorja. In nekaj nepopisno milega, nekaj otroško-ljubeznivega govori iz vsake poteze tega lica. Dozdeva se ti, da zreš bitje iz drugega sveta. Te oči, ta smehljaj — nekaj udanega, in — vsaj kakor se je meni dozdevalo — nekaj zamišljenega, malone otožnega je v njih.

Mahal sem mu z robcem nasproti, kličeč v enomer: „Živio“ in „Slava!“ In njegova majhna, čudovito bela, skoro prozorna roka je počasi trepetala nad nami, zaznamujoča nas z znamenjem sv. križa. Ko so sedež djali na preproge, je Leon izstopil. Z lahкими, mladeniškimimi koraki je stopal h klečalniku. Tam je pokleknil. Lice si je zakril z rokami in s celim zgornjim telesom je legel na blazino. Pri altarju so peli pevci lavretanske litanije. Ob koncu je šel sv. Oče k altarju, pri čemer sta ga vodila dva prelata. Od altarja nas je blagoslovil z močnim glasom.

Spet je prišel dol. Sedel je na tron. Ogrnili so mu valovit rdeč plašč. Krog in krog ga je obstopila častna straža s potegnjenimi sabljami. Sedaj

13 duhovnikov, da bi tolažili svojega duhovnega sobrata v britki izgubi, in da bi skazali blagemu pokojniku zadnjo čast. Spreveda so se v lepem številu udeležili farani, zastopniki tukajšnjih c. kr. uradov in g. župan Grum z občinskimi odborniki. Prav ganljivo pa je bilo gledati dolgo vrsto šolske mladine, ki je pod vodstvom g. šolskega ravnatelja Socher-ja in v družbi svojih učiteljev spremlila spoštovanega mrliča k večnemu počitku. Bodi vsem častitim pogrebcom izrečena prisrčna zahvala, blagi ranjki pa priporočen v pobožno molitev! Pri pogrebnici, katero je gostoljubna županova gospa priskrbela, so duhovniki darovali namesto venca na očetov grob 30 kron družbi sv. Cirila in Metoda za velikovsko šolo.

Iz Velikovca. (Kresovi.) Vreme je bilo na predvečer slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda zelo neugodno, vsmled dežja so bile gore v megle zavite, tako da nam je bil razgled zabranjen. Vendar smo skoz megle na desni strani Drave ob Karavankah več kresov zapazili, tudi na Šmartinski gori ob severu našega mesta gorel je lep kres. Posebno so se pa skazali ta večer naši vrli št. Rupertski kmetje, ki so zakurili v kljub slabemu vremenu celo pet kresov, tako da moramo jih očitno pohvaliti. Goreli so pa kresovi v Mrzli vodi na Skrajnikovem hribu in pri Holcarju, pri Trodu v Spodnjih Trušnjah, v Orličivasi in na Ricinju. Najmogočnejši je bil kres na Skrajnikovem hribu v Mrzli vodi, ki je žarel daleč okrog v temno noč. Na dveh krajih so tudi s topiči streljali. Slava in hvala našim zavednim okoliškim kmetom!

Iz Velikovca. (Omika „hajlovcev“.) V nedeljo dné 8. t. m. popoldne se je pripeljalo v naše mesto od št. Vidske strani 13 kolesarjev. Ko so se ob 7. uri zvečer zopet nazaj vrnili in se v dolgi vrsti peljali mimo naše „Národne šole“, razodeli so svojo „hajlovsko“ zagrizenost s tem, da so zagnali grozoviti krik in tulili neprenehoma „pereat“ (naj pogine!) in „hajl“. Kdaj hodimo mi Slovenci na nemške kraje rogovilit? Tukaj na domačih tleh se pa ne pustimo zasramovati in odločno protestujemo zoper tako omiko nemških Wolfijancev. Sram jih bodi! Uprav ovo surovo nastopanje je najsijajnejši dokaz, da se nahaja naša „Národna šola“ na pravem mestu. — Kakor smo izvedeli, so kolesarji bili iz Hüttenberga.

Iz Djekš. (Ugovarjamo!) Djekški krajni šolski svet je bil iznenadjen radi poročila o neki izdajski „šulferajnski“ podpori. On ni nobene kedaj sprejel in je tudi ne potrebuje. Naša šola dela — kolikor po sedanjih postavah mogoče — ne zmanjše se za ponudbe izdajskih podpor — v razvitek in zadovoljnost tukajšnjega ljudstva. — V čegavo „mavho“ so torej padli Judeževi groši?!

Iz Železne Kaple. (Žid pripomogel slovenskemu kmetu k dobremu „kšeftu“.) Na zadnjem sejmu dné 2. t. m. je bila živahna kupčija. Najboljše pa jo je zadel nek kmet iz Solčave. Ta je dobil namreč za svoje vole kar 70 gld. več, kakor jih je sam cenil. Povzročil je to pa nek žid, ki se je vmešal v kupčijo, ter hotel vole drugemu kupcu prekupiti. Tako je pripomogel našemu kmetu k res dobremu „kšeftu“.

Iz Kotelj. (Požar.) Dné 5. julija ob 3/4. zjutraj je ogenj uničil Martinu Barlu p. d. Ravnjaku

v Berdinjah vsa poslopja. Ker so bila poslopja iz lesa, pogorela so vsa do tal. Kako je ogenj nastal, se ne vé! Začelo je goretí na gumnu. Če tudi je posestnik zavarovan, ima vendar precej škode, ker je imel v skednju že vse seno.

Iz Spod. Dravograda. (S a m o m o r.) Dné 2. t. m. je našel orožnik J. Trap v gozdu blizu Landsmana moško truplo. Poleg trupla je ležal samokres. Morilec se je vstrelil v glavo in je moral biti takoj mrtev. Mož je bil lepo oblečen in imel nekaj denarja pri sebi. Dognalo se je, da je pekovski mojster J. Seidl iz Gradca, katerega so tam pogrešali že več časa. Truplo so prepeljali v Labod in je tam pokopali.

Iz Koprivne. (Sneg skopnel.) Toliko snega ko to spomlad se stari ljudje ne pomnijo tukaj. Tolažili smo se tako: „Dobro da ni visok, kakor je širok“. — „Počakajmo, predno bo Kres, bo pa kopno.“ Eni so že dvomili nad tem. O veliki noči je zginil na najbolj solnčnih bregih, drugje pa so ga imeli še celo po dva metra. Leta 1871. ga je o Florijanovem padlo blizu toliko, a skopnel je hitro in ni škodoval ledini. Star pa je počasen. Maja še le so mogli kmetje po malem začeti za setev pripravljati. Za celi mesec jih je sneg zadržal. Vkljub temu se kaže žito, ozimno in pomladno, vendar-le lepo. Enemu je skopnel sneg res le kratko pred Kresom raz njive, bil je plaz izpod Ovšove. Pod Ratiho pa še sedaj na pašniku naših enega v jami leži debelo nadrkanega snega. — Zraven naj sporočim, da je dné 18. junija toča v Jaboriji vse na drobno pobila. Za 300 gld. menda je pokončala kmetom mladih kupljenih drevesec. Ta dan prej so „lepo nedeljo“ opravljajoč veselo plesali, tudi otroci, kakor smo slišali.

Izza Pece. (Povodenj.) Dné 26. junija je bil strah. Na stečaj so se nebá zatvornice odprle in lilo je grozno. Črna, spodnja, bila je v vodi, enako cesta v Prevalje, del Prevalj in Železna Kapla. Voda je razdrila več mostov, nekaj žag, zasula vrte, travnike, žita, odnesla hlode in deske; v Črni, kjer je javorski potok hujše razsajal ko koprivski, so eno hišico komaj zdržali. Slišimo, da je v Prevaljah več bajt bilo v nevarnosti, da je g. Lahovniku napravilo za pet tisoč goldinarjev škode. Na Štajerskem, iz Luč je lesnemu trgovcu odnesla voda 10 tisoč hlobov, katerih prej plaviti ni bilo mogoče, in so štirje trgovci z lesom „zdelani“. Štajerci niso mogli živine na semenj v Kaplo gnati po navadni poti na št. Lenart, gnali so na Jezersko. Črez Ovšovo pa jih je v kljub razdrtim mostom danes dosti gnalo skozi Koprivno. — Tu pa tam je tudi prsten plaz drknil v onem dežju. V Koprivni se ni nič posebnega zgodilo.

Iz Grabštanja. (Posvečevanje nedelj.) Znamenje, pa jako žalostno znamenje naše dobe je, da nedelj in praznikov nočejo več posvečevati, in to posebno tam, kjer je prav razširjen novodobni „napredek“. In tega imamo v Grabštanju več kakor dosti! „Bauernbund“, oziroma listi njegov, ga nam je priskrbel, da zdaj kar plavamo v njem. No, zato pa nam tudi rodijo — zlate fige, ali kaj! „Fig“ imamo dosti, a ne zlatih! Sledove od njih najdeš lahko v — zemljiški knjigi! — Torej „napredka“ smo kar napolnjeni. To kaže n. pr., da je dal neki tukajšnji posestnik svoje travnike brez vsake potrebe ravno na nedeljo pokositi. Bilo

je na delavne dni dosti časa za to, tudi vreme še dosti ugodno, a ne, — takrat se ni smelo delati, — storiti so morali to v nedeljo, v veliko in pravično pohujšanje vsakega, kdor si je ohranil le malo krščanskega čuta! Tudi na praznik sv. Petra so delali na polju in v nedeljo 8. julija sem videl dve žanjici na polju vzdigovati klasje! — To torej je naš „napredek“. Bode-li ljudstvu prinesel kaj dobička? Težko, dà, ravno narobe! — Delavcem se ne privošči niti nedelja več; kdo se bo potem še čudil, da nam primanjkuje vedno bolj pridnih in zvestih poslov? Če ljudje vidijo, kako malo je gospodarjem mar za božje in cerkvene zapovedi, ali bodo sami obranili še zvestobo? Ne čudimo se, da gré gospodarstvo povsod tako hitro rakovo pot. Krivi so tega veliko ljudje sami! —

Iz Grabštanja. (Nemška pridiga.) Naši nasprotniki, posili-Nemci, nemškutarji in tudi med Slovenci stanujoči Nemci, kaj radi zahtevajo nemške pridige, češ, da hočejo tudi oni slišati in zastopiti besedo božjo! No, ta zahteva bi bila uvaževanja vredna, če bi pri tem šlo ljudem res za besedo božjo. A to jim je le prav navadna hujskarija. Za to pišejo o tem tudi toliko po svojih listih, zato kričé tudi pri nas tako zelo za — nemškimi pridigami in mnogokrat že so jih zahtevali. Da jim ni za besedo božjo, za krščanski nauk, pokazali so sedaj. Dné 8. julija imeli so v Dolini priložnost, poslušati nemško pridigo. A nobenega naših „Nemcev“ ni bilo tam, noben ni šel poslušat božje besede, dasi se jih je prej opozorilo na nemško pridigo!! Ravno to je bilo tudi v Jadovcah, ko so mil. g. kezoškof blagoslovili zvonove. Takrat so pridigali nemško, — a naših „Nemcev“ ni bilo zraven! To zopet kaže, da ti ljudje hočejo samo slovenščino izpodrinuti še iz cerkve, kakor so jo izpodrinili že drugod! —

Iz Jadovc pri Grabštanju. (Nezgode. — Sejem.) Pri p. d. Boštjanu na Brdu je padel v škafo vode ter tam utonil 2letni posestnikov sin Filip Kulterer. Domače ženske so obešale perilo in pustile otroka samega pri škafo, kjer je našel smrt. — Pri Eiblu so našli v Krki žensko truplo, ki je bilo že vse razjedeno ter je moralo najmanj že pol leta ležati v vodi, ker je bilo že vse razpadlo in brez obleke. — V Draživasi pri Grabštanju se je žena nekega tesarja obesila. Pravočasno so to zabranili in prerezali vrv. Nato pa se je z nožem močno ranila na vratu. Prepeljati so jo morali v celovško norišnico. — Na Petrovo so imeli v št. Petru običajni semenj. Kakor smo slišali, je bilo tam prav veselo, dà, že preveč „veselo“, ker so se dogajale stvari, ki pač niso na čast onim, ki so jih delali! No, če se kak duhovnik kaj spozabi, ali niti to, brez vzroka pišejo o njem po liberalnih listih vse mogoče in ga slikajo kot hudo delca. Če se pa udeležujejo stvari, katerih niti omenjati nočemo, „bauernbunderski“ velikaši, pa o tem — molčé kakor grob! Tudi mi jih ne bomo spravljali na dan, a treba je to vendar pribiti, ker kaže, da nasprotniki povsod merijo z dvojno mero!

Iz Beljaka. (Razno.) Za okrajnega sodnika pride semkaj c. kr. dež. sodnije svetovalec, g. pl. Luschin iz Fürstenfelda. — V naše toplice je prišel poljedelski minister pl. Giovanelli. — Vpisovanje in vsprejemne skušnje na tukajšnji gimnaziji bodo dné 14. in 15. julija, ter 16. septembra.

Babica vstopi: „Tukaj je, gospod, oni križ, ki sem ga pred štiridesetimi leti vzel v cerkvi.“

Babica je zarudela in gospod župnik se je smejal. Poznal je starčka, da se včasih rad pošali in zato mu je to šalo odpustil.

„No vidite, vzeli ste, kakor pravite, pred štiridesetimi leti ta-le križ in jaz vem, da bi vendar radi s takšnim križem šli v nebesa.“

„Sevéda bi rad. Mojo šalo mi že odpustite in ti, Zefka, se na me ne jezi, saj veš, kdor napake očita, ta rad kupi. — Prišla sva sem, gospod, s tem-le namenom: hočeva napraviti ustanovo in tu sem prinesel denar!“

Starček je povedal gospodu župniku, kaj in kako to hoče imeti in ko je odhajal, je rekel: „Prosim, gospod župnik, v kratkem vse v red spravite! Človek ne vé, kaj ga čaka.“

Še tisti dan je bil starček vesel, po noči pa je dobil neki hropot, ni mogel dihati, in ko je bil previden s sv. zakramenti, je umrl. Zjutraj so prišli prijatelji in znanci in babica je tarnala: „Saj sem vedela, da ne bo dolgo.“

Sinova žena Treza je vsakemu razlagala, kaj ji je babica pri ženitnini rekla in vsak je nad tem majal z glavjo.

Starčka so pokopali in po pogrebu je babica hirala čimdalje bolj. Večkrat je rekala: „Rada umrem, ali samo eno reč bi rada vedela, in ker tega ne vem, me zeló skrbi.“

„In kaj je to, babica?“

„Vi mi ne morete svetovati in pomagati.“

Hodila je nekaj časa kakor brez duha, rekala je ljudem, da ima samo eno in poslednjo skrb in ko so jo vprašali kakšno, odgovarjala je žalostno:

„Vi mi ne morete pomagati“. Na vernih duš dan je šla na pokopališče in molila na starčkovem grobu. Lučice na grobéh so že ugašale, ljudje so že odšli s pokopališča, samo babica je še ostala. Zvečer jo je vso otrpno našel cerkovnik. Na starčkovem grobu je zaspala.

Pripeljali so jo domú, vlegla se je v posteljo, da bi več ne vstala. Neprenehoma jo je mrz tresel in zmerom je rekala; „Oh, Bog, ko bi le vedela!“ Zbolela je nevarno in zdravnik je svetoval, da bi jo pustili prevideti s sv. zakramenti.

Gospod župnik je prišel, in ko je babico spovedal in podelil sv. popotnico, vprašal je: „Babica, ali ste zadovoljni?“

„Dà, gospod, a vendar bi nekaj rada vedela, vendar imam še eno željo in ta me zeló skrbi.“

„Le povejte jo, babica!“

„Vem, da bodem umrla in smrti se ne bojim, ali to bi rada vedela, ako to ni greh, kedar pridem po smrti v nebesa, kako in kaj naj tam rečem, ko znam samo slovensko?“

Gospod župnik je ves presenečen gledal babico in rekel: „Kako to mislite? Kaj takega me še nihče ni vprašal.“

„Veste, gospod, to je tako-le: Odkar je moj rajni mož na pokopališču, zmerom na njega mislim in tu sem se spomnila, kako mi je vedno razlagal, koliko je pretrpel od gospodov v mestu, ko je k njim prišel in govoril povsod samo slovensko. On, revež, drugega jezika ni znal in jaz tudi ne. Ako bo tako tudi v nebesih, kaj jaz revica tam začnem? In ta skrb mi nikakor ne gré iz glave.“

Gospod župnik se je nasmehnil in hkrati vglobil v misli. Vedel je, da je moral rajni star-

ček veliko pretrpeti zavolj svojega rodoljubja, zlasti zato, ker je vedno in povsod pri uradih govoril slovensko, drugega jezika ne znajoč. In po nekoliko trenutkih je gospod župnik potolažil babico: „Ne bojte se, na onem svetu pri Bogu ne bo noben Slovenec zavolj svojega jezika preganjan. In zato, ljuba babica, ako imate samo to skrb, morem vam lahko svetovati: Ko pridete v nebesa, recite samo »Hvaljen bodi Jezus Kristus« kakor ste zmerom tu spoštljivo rekali, in Bog vas bode dobro razumel in vse drugo vam že sam pové!“

„Torej vendar“, nasmejala se je radostno babica in še tisti dan je tiho in zadovoljno umrla. — To je bila babičina zadnja skrb!

Smešničar.

* Čudna ptica. Japonec, živeč v Evropi, je pisal domov sledeče: „V evropskih stanovanjih je velika trinogata žival, ki bi jo mogel šteti k pticampkvkam zaradi lepega glasu, če tudi ni podobna pticam. Evropejci jo zelo ljubijo, zakaj dostikrat sedejo možje, še večkrat pa gospe, k nji, stopijo ji na reč in udarjajo s prsti po njenih belih, dolgih zobeh. In na to se čujejo lepi glasovi“. — Japonec je seveda videl — klavir!

* Tudi razlaga. Sodnik: „Ne želi blaga svojega bližnjega — pravi božja zapoved, in vendar ste ukradli Blažonu kravo?“ — Obtoženec: „Saj Blažon ni moj bližnji, vmes sta še hiši Kovača in Moharja.“

* Opomin. „Nikar ne lažite toliko“, je dejal sodnik zatožencu, „čemu pa imate zagovornika?“

Iz sv. Višarj. (Izlet. — Kres. — Sneg.) V nedeljo 1. julija imeli smo tukaj kot goste člane slovenske planinske podružnice v Kranju. Izleta se je udeležilo 20 članov. Dospeli so semkaj deloma v soboto zvečer, deloma v nedeljo zjutraj. Ob 8. uri so imeli skupno sv. mašo, katero je daroval g. Svatoň, potem so hiteli nekateri na Lovca, da tam uživajo krasni razgled. Popoldne je bil skupen obed, pri katerem se je spregovorilo več navdušenih napitnic ter se je lepo glasila mila pesem slovenska. Popoldne so se romarji-izletniki zopet povrnili domov. — Na predvečer sv. Cirila in Metoda sta tu žarela dva velika kresova, v soboto zvečer pa je snežilo ter so bili v nedeljo zjutraj vsi vrhovi z novim snegom pobeljeni.

Iz Št. Štefana ob Zili. (Podružnica sv. Cirila in Metoda) je imela dné 1. t. m. pri Pečku v Smolčicah svoj letni zbor. Hiša je bila od zunaj z zastavami v avstrijskih in koroških barvah in z venci okinčana, od znotraj pa v sredi hiše s podobo našega cesarja. Udeležba se mora še precej dobra imenovati, dasiravno je moralo nekaj udov zavoljo nujnih opravkov izostati. Zborovanje je bilo jako zanimivo, veselo, navdušeno. Vršilo se je pa tako-le: Predsednik podružnice, gosp. Vinko Jank, posestnik v Št. Pavlu, otvori zborovanje, pozdravlja zborovalce in med drugim poudarja, da naša podružnica obstoji že 10 let; veliko vspeha sicer ni imela; pa vendar je storila, kar je bila njena dolžnost, po svoji moči in zavesti. G. Grafenauer je govoril — kakor sploh znano — z lahko razumljivimi, navdušenimi, nepristranskimi besedami. Rekel je: Vsak narod ima pravico, braniti se: braniti svojo posest, svoj jezik, vse, kar mu je od Boga dano. Velikega pomena pa je, kakšno orožje ima, s katerim se hoče braniti: ali je pravično, ali krivično. Naši narodni nasprotniki nas izivajo, a s tem nas vzbujajo iz spanja, na delo. S svojim „Šulferajnom“, kateri s Pruskega velike podpore dobiva, s svoje „Südmarko“, katera šole in učitelje na slovenskih krajih podpira, hočejo slovensko posest, slovenski jezik uničiti. Mi se bраниamo s svojo družbo sv. Cirila in Metoda. Govornik kaže iz zgodovine, da je že v 6. stoletju slovenski narod živel in vključno vsemu preganjanju nasprotnikov hoče še zdaj mirno živeti, v slogi z drugimi narodi in zvest sv. Očetu, sv. veri in avstrijskemu cesarju. Ta govor je jako uplival na poslušalce, ki so se z burnimi klici zahvaljevali. — Drugi govornik, č. g. A. Sturm, župnik v Borljah, je nam v svojem poučljivem, mirnem, lepo sestavljenem govoru iz zgodovine dokazal, da le tak narod, ki se izgoji na podlagi vednosti, znanja, zavednosti, prepričanja in značaja, v današnjih časih more obstati. On kaže na marsikateri narod, ki je prej bil mogočen, pa se je moral drugemu udati, da ni več sam svoj, ampak suženj drugemu. Bil je umorjen, uničen, ker se ni ustavljal tujemu vpljivu. Slovenec naj se drži Slovenca, poleg klica: „Svoji k svojim“. — Domači župnik, čast. gosp. Pelnař, je nam razložil sedanje šolske postave, katere niso takšne, kakor si jih ljudstvo želi; posebno pa za kmeta niso koristne. Slovenski narod pa obžaluje še posebej, da nima takih šol, kakor drugi narodi, da bi na podlagi materinega jezika otrok se učil in izgojeval. Tudi v verskem oziru moramo se kot katoličani potegovati za to, da so otroci po veri ločeni, da otroci katoliških starišev niso vkup z otroci judov, luterancev, ker pouk v taki šoli, če je tudi učitelj dober in veri zvest, ne more biti pravi in v duhu katoliške vere. — Zborovanje se je vršilo jako lepo, mirno; saj za hujskanje, razširjanje sovraštva, nasprotstva nam ne gre. — Po zborovanju, katero je bilo zaključeno s cesarsko pesmijo in „Živio“-klici na cesarja, smo ostali še nekaj časa vkup in zapeli smo marsikatero narodno pesem! — r.

Iz Št. Jurija na Zili. (Nov križev pot.) V tukajšnji farni cerkvi nahajal se je sv. križev pot, kateri nikakor ni bil vernemu ljudstvu v spodbudo in božjemu namenu v čast. Priproste slikarije tega križevnega pota bile so že tako zastarele, da ni bilo več mogoče razločevati posameznih oseb; vrh tega je bila velikost tega križevnega pota v takem neglasju z lepo obokano cerkvijo, posvečeno sv. Juriju, da je g. župnik zašel buditi in nagovarjati verno ljudstvo, da se naj napravi nov križev pot. In res! Dobro ljudstvo se je z veseljem poprijelo tega predloga in je, ker nimamo izrednih dobrotnikov, s svojimi doneski pripomoglo, da se je lep in nov križev pot omislil. Pri tvrdki g. Franca Toman-a v Ljubljani je bil križev pot izdelan in je zdaj v farni cerkvi v veliko zadoščenje za proste doneske dobrega krščanskega ljudstva. Delo je mojstersko, cena jako nizka in se poštenemu mojstru izreka zahvala. Tudi se vsem cerkvenim predstojništvom toplo priporoča uzorni mojster, g. Fr. Toman v Ljubljani. Obilo vernega ljudstva pri blagoslovljenju je jasen dokaz, kako je bilo tega kinča naši farni cerkvi potreba. Preč. g. o. Dioniz Spitzer iz Beljaka, kateri je sv. križev pot ob navzočnosti sosednih gg. župnikov blagoslovil, je

imel tudi primeren nagovor ter je v živih, v srca segajočih besedah označil začetek, pomen in koristi sv. križevnega pota. Darežljivim faranom za prostovoljne doneske, prečastitim gospodom za njih udeležbo pri svečanosti, preč. g. o. Dionizu za njegov trud in krasen govor izreka srčno zahvalo cerkveno predstojništvo sv. Jurija ob Zili, dné 2. julija 1900.

Štefan Sakelšek, župnik.

Anton Moser, Andrej Moser, ključarja.

Novičar.

Na Koroškem.

(Ciril-Methodovi kresovi) so tudi letos žareli po naših gorah. Vreme je bilo sicer za to skrajno neugodno, ker je malone ves dan deževalo ter tudi zvečer ni ponehalo, a vključno temu so zažgali naši rodoljubi mnogo kresov, ki so jasno žareli v temno noč in tako jasno pričali, da tudi koroški Slovenec še živi!

(Cesarjev dar.) Cesar je dal požarni brambi v Št. Juriju ob jezeru 140., in oni na Brdu 200 kron podpore.

(Duhovske zadeve.) Razpisane so sledeče fare: do 9. avgusta: Ravna s Št. Lovrencem, Jaborije, Malo Cerčno s Št. Ožboltom, Št. Boštijan pri Visoki Ostrovici; do 12. avg.: Št. Janž v Rožu, Slovenji Šmihel in Dobrije. — Novo nastavljeni so kot kaplani gg. sem. duhovniki: J. Auernig v Bergu; J. Ebert v Paternijonu (beneficijat), Jan. Maierhofer v Borovljah, Šim. Mikeln v Vetrinju, Jern. Pšeničnik v Beljaku, Jos. Stefan v Greifenburgu. — Prestavljen je g. mestni kaplan v Beljaku, dr. M. Ehrlich, za prefekta v kn.-šk. Marijanišče v Celovcu. — G. Adam Heftler je svoje nauke na vseučilišču v Inomestu dovršil in vstopi v jeseni kot profesor na gimnaziji v Št. Pavlu.

(Delo ustavili) so minuli teden rudarji grofa Henkel-a v Rablju. Uzrok so nasprotstva z vodstvom radi plač.

(Nezgode.) V Dvorcu pri Hodišah so dné 30. junija pogorele dve hiši in tri skednji. Posestniki so bili zavarovani. — V Rutah pri Plajbergu so imeli dné 4. julija velik požar. Pogorelo je posestvo nekega mesarja. V nevarnosti je bila vsa vas. Zgorelo je tudi 300 gld. v gotovini. — V Ločah, občina Logavas, je dné 28. junija utonil v Dravi 1½ letni Alojzij Dachsmann. Pazili so premalo na-nj. — V Priblovasi so dné 4. julija pogorele tri kmetije.

(Drobiž.) Zavod za tepee (idijote) se otvori v Celovcu koncem avgusta. Sprejemali se bodo slaboumni otroci od 6. leta naprej. — Novo pošto so dobili v Preblau.

Po drugih slovenskih deželah.

(Slomšekova slavnost na Ponikvi) dné 5. avgusta obeta biti, soditi po pripravah in mnogobrojnih oglaših, eden najlepših in največjih narodnih praznikov, kar jih je priredil zadnja leta slovenski narod. Ker se bodo vabila itak že prihodnji teden razpošiljala, priobčimo za danes samo važnejše točke vspeoda. Zjutraj ob 1/2 7. in 8. uri slovesen sprejem gostov na kolodvoru; ob 10. uri slovesna maša; po cerkveni slavnosti odkrije spominske plošče na šoli; na to banket; po banketu skupen odhod na Slomškov rojstni dom in nazaj gredé na grič sv. Ožbalta; zvečer koncert. Pri slavnosti sodelujejo slavna narodna društva: celjsko in ptujsko pevsko društvo, združen učiteljski pevski zbor, celjski Sokol, narodna godba v Celju in dr. Z ozirom na krajevne razmere je želeti, naj bi slavna narodna društva kakor tudi p. i. posamezni rodoljubi svojo udeležbo čim prej prijavili. Oglase sprejema in daje potrebna pojasnila: pripravljalni odbor za Slomškov slavnost na Ponikvi ob juž. železnici, Štajersko.

(II. slovenski katoliški shod) se bo vršil dné 10., 11. in 12. septembra, in sicer tako, da bo 10. zvečer ustanovni shod, 11. bodo zborovali odseki, 12. bodo pa slovesni shodi. S tem se bo olajšala udeležba. Kdor si ne bo utegnil odtrgati tri dni, da se udeleži posvetovanj, slišal bo lahko v sredo vsaj slavnostne govore, v katerih se bo ljudstvu podal sad prejšnjih posvetovanj. Vstopnice bodo izdane na ime. Vstopnina za vse tri dni in za tiskano poročilo, ki se bo izdalo po shodu, je 2 kroni; vstopnina za ves shod sam 1 krona, za zadnji dan 50 vinarjev.

(Osebné novice.) Tudi na Koroškem dobro znani odvetniški koncipient, g. dr. Janko Brejc, napravil je v Trstu odvetniški izpit z odliko. Častitavo! — Umrl je dné 5. jul. g. Ivan Zupan, orgljarki mojster ter znani skladatelj v Kamni Gorici, v 43. letu svoje starosti. Pokojnik je s svojim bratom, orgljarskim mojstrom g. Ig. Zupanom, postavil mnogo krasnih orgelj po slovenski domovini.

— V Semiču je umrl dné 7. t. m. ondotni dekan g. Aleš. — Škof Strossmayer je zopet dospel na Slatino.

(„Štajerec“), nemškutarski list v slovenski obleki, je začel izhajati. Prvo številko so razposlali v 12.000 iztisih. A na take neumne limanice se slovenski kmetje ne vsedajo več, in zato lisjaka vračajo povsod.

Križem sveta.

(Vojna na Kitajskem.) Strašne stvari se poročajo s Kitajskega. V Pekinu vlada popolna anarhija. Princ Tuan se je polastil vlade in zastupil cesarja in cesarico. Vse vjete evropske straže je pustil javno obglaviti. Poslanikom je nastavlil zvito past. Povabil jih je v Čungli Janu k posvetovanju. Prvi je odšel od svojega doma nemški poslanik Ketteler. Na potu so ga napadli pripravljene kitajski vojaki in bokserji, ga potegnili s konja, ter ga pobili s sabljami. Tudi njegovo spremstvo so bokserji umorili in pometali v ogenj. Nato so vstaši in kineški vojaki zažgali razun angleškega vsa poslaništva. Tudi avstrijsko poslaništvo je razrušeno. Tudi angleškega in francoskega poslanika so vjeli krvoločni Kitajci ter ju umorili. Ostalim poslanikom se je posrečilo uiti v angleško poslaništvo, ki je obdanó z mogočnimi zidovi. 1000 tujcev z ženami in otroki je pribeglo s 400 evropskimi vojaki v to poslaništvo. Dokler je bilo kaj streliva in živeža, so odbijali kitajske napade, a končno se je posrečilo Kitajcem poslaništvo zažgati in vdreti v poslaništvo, kjer so bokserji pomorili vse tujce. Sredi klanja in divjanja bokserjev so stali katoliški misijonarji, ki so delili zakramente umirajočim, dokler tudi sami niso padli pod noži bokserjev kot žrtev svojega poklica. Vest, da so ruske čete na poti v Pekin, se ne potrjuje, pač pa so admirali velevlastij sklenili, da ne morejo prodirati proti Pekinu, ker bi jih kitajska premoč porazila. Kitajci imajo med Pekinom in Tientsinom 130.000 mož. Admirali so se izjavili, da potrebujejo za operacije najmanj 50.000 mož, toda imajo le 20.000 mož, a še te brez kavalarije. Prodiranje proti Pekinu je tudi težavno radi slabih cest in močvirja. Tako so kristjani v Pekinu zgubljeni. Pred Tientsinom zbrane evropske čete so preslabe. Bije se ondi vroč boj. Vsa kitajska armada broji 1.752.000 mož in ima okolu 900.000 Mauserjevih pušk.

Naša gospodarska organizacija.

Naše posojilnice.

Rekli smo že enkrat, da napravi skrben in natančen gospodar vsako leto račun, iz katerega more razvideti, ali je med letom napredoval in kako ter v koliko se je obrnilo na boljše, na drugi strani pa, da se prepriča, kje je potreba izboljšanja in na katero panogo gospodarstva je najbolj potrebno obrniti v bodoče svojo pozornost.

Prav tako so primorane po postavah tudi posojilnice polagati ob sklepu vsakega leta javni račun, iz katerega je mogoče posneti prav zanimivih podatkov.

Ker so nam že došli v roke računi za leto 1899. od vseh slovenskih posojilnic, katerih je na Koroškem sedaj že prav lepo število — štejem jih namreč 20 — hočemo v naslednjem podatki iz istih nekaj zanimivih števil.

Koncem leta 1899. je znašalo stanje vplačanih deležev z obrestmi vred K 23.568-26
Stanje hranilnih vlog z obrestmi vred je narastlo na „ 3.513.613-68
Stanje posojil pa se je povišalo na „ 3.182.997-17
Vseh dolžnikov skupaj je bilo 6656.

Čistega dobička so napravile vse posojilnice vkup „ 19.169-05

Vrh tega pa so plačale na uradnih stroških, davkih in drugih potrebščinah še „ 19.490-55
torej prilično ravno toliko, kakor je ostalo čistega dobička, in da so prav za prav zaslužile v letu 1899. naše posojilnice blizu 39.000 kron.

Rezervni fondi, kateri služijo za poravnaje mogočih izgub, ki bi se znale pripetiti so narasli na K 129.145-62 to je svôta, katera mora zadovoljiti vsakega rodoljuba, ki pozna posojilnično delovanje, zlasti pa še težavni položaj naših koroških posojilnic, katere se morajo boriti po nekod z uprav neverjetnimi težkočami, in katere povzročajo njihovim voditeljem ogromno napornega truda in nesebične požrtvovalnosti.

Vsa aktiva, to je vse premoženje naših posojilnic in pa njihove zaveznosti, znašajo ob koncu leta 1899. K 3.922.039-52 torej za 473.833 kron 50 vinarjev več, kakor so znašala ista koncem leta 1898. Med temi aktivni je polega danih posojil bilo zaostalih obrestij K 65.836-09

naloženega denarja z obrestmi vred pri drugih denarnih zavodih . K 546.297-48 nepremičnin, t. j. posestev, stavb, itd. za " 59.134-42 inventarja za " 5.334-66 raznih drugih aktiv za " 5.916-89 ter gotovine ob sklepu leta " 56.522-81

Te številke jasno in glasno govoré ter dokazujejo, da razumevajo naši denarni zavodi svojo težavno nalogo pravilno, da je njih vodstvo zaupano spretnim in zanesljivim rokam, ter da je gospodarstvo uravnano tako, da se ni bati ob sklepu leta položiti očitno račun, nego smejo z istim pogumno stopiti na dan.

Da je vodstvo naših posojilnic v zanesljivih in razumnih rokah, nam prav posebno potrjujejo številke o naloženem denarju in o stanju gotovine koncem leta, iz katerih je razvidno, da so posojilnice za vsak slučaj dobro preskrbljene, in da ni lahko mogoče, da bi prišla katera v zadrego.

Pri vsem tem pa je povprečna obrestna mera naših koroških posojilnic za posojila tako nizka, kakor v nobeni drugi slovenski kronovini, kajti ista znaša največ le 5-23% in najmanj 4-95%.

Povprečna obrestna mera za hranilne vloge pa znaša 4-12%, torej tudi manj, kakor povsod drugje, in vzlic temu ne manjka našim posojilnicam branilnih vlog, kar znači, da je vkljub vsej ubožnosti naše tužne Koroške vendar še dokaj domačega denarja, ki je naložen v posojilnicah, ter da se istim neomejeno zaupa.

Gotovo pa je in smo prepričani, da je mnogo, mnogo domačega denarja shranjenega še v tujih, nam nasprotnih denarnih zavodih, od katerega dobivajo dobiček le oni ljudje, kateri bi nas najraje vtopili v žlici vode!

Na naših rodoljubih je torej ležeče, da poskrbijo za to, da se združi ves naš národní kapital v lastnih domačih zavodih ter da bode prišel dobiček v prid tudi našim ljudem in poštenim dobrodelnim napravam.

Neizmerno nas veseli ta napredek naših vrlih slovenskih posojilnic, katere dokazujejo, da živi na Koroškem čvrst in žilav rod, ki hoče ostati na rodni dedni zemlji samostalen gospodar, in da ni nikakor voljan odstopiti svojemu nasprotniku le ped iste. Prav tako nas pa veseli tudi dejstvo, da so naše posojilnice tudi ugledno urejevane, za kar gre največ zaslug ustanoviteljici istih, „Zvezi slovenskih posojilnic v Celju,“ katera kakor skrbna mati čuva nad istimi ter jih poučuje o pravilnem poslovanju, jim pomaga pri izdelovanju letnih računov, in jim v denarni zadregi tudi radovoljno priteče na pomoč.

Krepka gospodarska podlaga je tudi zdrav temelj prostemu národnemu gibanju in kedar bomo postali samosvoji v gospodarskem oziru, bomo postali močni in samostalni tudi na političnem polju; in da bi k temu v obilnej meri pripomogle i zanaprej naše posojilnice, k temu nam najpomaga Bog!

F. J.

NAZNANILA.

Tiskarskega učenca,

ki bi imel veselje izučiti se za stavca, sina poštenih starišev, popolnoma zmožnega slovenskega in nemškega pismenega jezika, ki je z dobrim uspehom dovršil vsaj prvi razred latinske šole, realke ali dva razreda meščanske šole, sprejme pod običajnimi pogoji takoj ali ob sklepu šolskega leta

tiskarna družbe sv. Mohorja v Celovcu.

Tržne cene.

V Celovcu, dné 5. julija.

Ime blaga	na birne		na hektolitre		Prignalo se je
	K	v	K	v	
pšenica	11	20	14	—	— konjev
rž	9	11	11	39	— pitan vol
ječmen	—	—	—	—	70 vprežnih volov
oves	5	30	6	62	— juncev
turšica	8	25	10	30	— krav
pšeno	16	—	20	—	— telic
fižol	—	—	—	—	— pitanih svinj
krompir	—	—	—	—	— prascev
deteljno seme ajda	9	90	12	37	433

Pitani voli so po — K do — K, vprežni voli po 240 K do 288 K, krave po 80 K do 240 K.

Sladko seno je meterski cent po 2 K 40 v do 2 K 60 v, kisló seno po 2 K 70 v do 4 K — v, slama po 2 K 70 v do 3 K 40 v.

Promet je bil slab.

Velikovec, dné 4. julija. Prignali so: 1 bika, 274 volov, 80 krav, 7 telic, 6 telet, 86 ovac, 5 koz, 76 svinj. Cena pitanih volov 60 do 66 kron, vprežnih volov 54 do 60 kron za metriški cent žive vage. — Promet z govejo živino je bil dober; prišli so kupci iz Tirolskega in mesarji iz Celovca in Zgornjega Koroškega; z ovcami in svinjami pa je bilo malo prometa.

Djekše, dné 25. junija. Prignali so: 1 par pitanih in 18 vprežnih volov, 5 krav, 68 ovc in 1 svinjo. Cena vprežnih volov 66 kron metr. cent žive vage. Sejem je bil srednje obiskan. Kupci so bili od Velikovca, Tirolskega in Bistrice.

Železna Kapla, dné 2. julija. Prignali so: 5 konjev, 888 pitanih in vprežnih volov, 61 krav, 21 ovc in 1 osla. Cena volov 56 do 80 kron metr. cent žive vage. Sejem je bil prav dobro obiskan. Promet je bil dober. Prodalo se je 2/3 prignane živine. Kupčija je bila prav gibčna. Kupci so bili od Bavarskega, Moravskega, Avstrijskega. Za Bavarsko kupil je en sam kupec 224 volov za ceno 78.000 kron.

Vabila.

Kmetijski shod bo v nedeljo dné 22. julija ob 1/2 3. uri popoldne v Vogrčah. G. potovalni učitelj V. Šumi bo predaval o živinoreji in sadjereji.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Zilsko Bistrico in župnijo Vrata priredi v nedeljo dné 15. julija 1900, ob 4. uri popoldne letni občni zbor pri Rihtiku v Zahomcu po sledečem vspredu: 1. Pozdrav predsednika. 2. Slavnostni govor o šoli, govori č. g. M. Krejčič, župnik na Vratih. 3. Gospodarski govor. 4. Poročila tajnika in blagajnika. 5. Volitev novega odbora. 6. Volitev zastopnikov k veliki skupščini. 7. Pobiranje letnih doneskov in vpisovanje novih udov. Po zborovanju je prosta zabava in petje. — K temu shodu prijazno vabi vse zavedne Slovence in Slovenke odbor.

Loterijske številke od 7. julija 1900.

Gradec	57	77	58	69	39
Dunaj	32	45	77	3	55

Podpirajte družbo sv. Cirila in Metoda!

Alojzij Šket,

pozlatar v Mariboru, gosposke ulice št. 35. se uljudno priporoča visokočastiti duhovščini in slavnemu občinstvu za **nove naprave altarjev, kipov** itd., kakor tudi za **prenovljenje istih** na trajni in najokusnejši način; svedok za to so na razpolago meni priznana spričevala; sploh pa gojim ta smoter: s pošteno in točno postrežbo si pridobiti popolno zaupanje. Naj tako začne tudi ta obrt med Slovenci vrlo procvitati!

Z odličnim spoštovanjem

Alojzij Šket,
pozlatar.

Najizvrstnejši, priznано najboljši

Jekleni plugi, z 1, 2, 3 in 4 lemeži, brane za travnike in blata, z verižicami in dijagonalne, poljske valjarje iz jeklene pločevine, **sejalnice „Agrikola“**, **stroje za košnjo** trave, detelje in žita, vile za seno, obračalnice za seno, **patentovane sušilnice** za sadje, zelenjavo itd. stiskalnice za vino in sadje ter za vse namene, **mline za sadje in grozdje**, robkalnice za grozdje, **samo od sebe delujoče** **patentovane škropilnice za grozdje, grenkuljico in krvno uš „SYPHONIA“** premakljive štedilne peči, parnice za krmo

Mlatilnice

na ročno gonjo, vitle ali par,

vitle, da se napreže 1 do 6 živine. Najnovejše žitne čistilnice, trijerje, robkalnice za koruzo, rezalnice za krmo, rezalnice za repo, stiskalnice za seno in slamo, na ročno gonjo, stoječe ali na kolesih, kakor vse druge

kmetijske stroje izdelujejo in pošiljajo v najnovejši sestavi

PH. MAYFARTH in sodr.,

c. kr. izklj. priv. tovarna za kmetijske stroje, livarne in fužine na par.

Ustanovljeno 1872.

na Dunaju, II/1. Taborstrasse 71.

750 delavcev.

Odlikovana z čez 400 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami na vseh večjih razstavah.

Ilustrovani ceniki in mnoga priznalna pisma zastoj. — Zastopniki in prekupci se sprejmejo.

Dr. Alojzij Kraut,
odvetnik v Celovcu,
na benediktinskem trgu št. 4., I. nadstropje.
Uradne ure so od 1/2 9. do 12. ure zjutraj in od 3. do 6. ure popoldne.
Ob nedeljah je pisarna zaprta.

Doktorja pl. Trnkóczyja

mного preskušena zdravilna in redilna sredstva, preskušena že mnogo let, priporoča in razpošilja

lekarna Trnkóczyja v Ljubljani,
Kranjsko.

Najceneje se dobivajo v podpisani lekarni, če se naroča po pošti, odkoder se ta zdravila vsak dan na vse strani sveta z obratno pošto s poštnim povzajem takoj pošiljajo, tudi celo samo jeden komad z natančnim navodilom o uporabi. Za štedilne gospodinje, dojenčke, otroke, nervozne, okrevajoče, slabotneže, malokrvne, bledične, za vsakega bolnika, sploh za vsakega se namesto brezmočne, razdražujoče kave in ruskega čaja doktorja pl. Trnkóczyja

Kakao sladni čaj priporoča kot tečno, krepilno, zdravo in najceneje hranilno sredstvo. Zavojček (1/4 kile vsebine) 40 h, 14 zavojčkov samo 5 K.

Dalje se priporoča: **Doktorja pl. Trnkóczyja želodečne** kapljice. Izorno sredstvo za želodec. Deluje pomirjujoče, krepilno, bolest utešujoče, tek vzbujajoče, čisti želodec in pospešuje prebavo. Steklenica 40 h, pol tucata 2 K.

Kroglice, odvajalne, želodec čistilne. Čistijo želodec, odvajajo blato, odpravljajo napenjanje in zabasjanje želodca brez vseh bolečin, kakor se to čestokrat pripeti pri drugih kroglicah. Škatlja 42 h, šest škatljic 2 K 10 h. — **Pocukrene kroglice**. Škatlja 80 h, tri škatlje 2 K.

Prsni, pljučni in kašljev sok ali zeliščni sirup, prirejen za lahko razvarljivim apnenim železom, utišuje kašelj, raztvarja sliz, lajša ból in kašelj, vzbuja tek in tvori kri. Steklenica 1 K 12 h, pol tucata 5 K.

Drgnilni ali udov cvet (protinski cvet, Gichtgeist) priporočljiv je kot bóli utešujoče, lajšajoče drgnenje v križu, rokah in nogah, kot novo poživljajoče drgnenje po dolgem hođu in težkem delu. Steklenica 1 K, šest steklenic 4 K 50 h.

Varst. znamka.

Tinktura za kurja očesa,

preskušeno sredstvo proti boleznim kurjim očesom, bradavicam, roženici, žuljem in ozeblinam. Ima to veliko prednost, da je treba s priloženim čopičem bolno mesto zgolj namazati. Steklenica 80 h, šest steklenic 3 K 50 h.

Ker je vedna skrb p. n. ekonomov, poljedelcev, živinorejcev itd. obrnjena na vzdrževanje zdrave in krepke živine, opozarjamo iste posebno na doktorja pl. Trnkóczyja redilne pripravke za živino.

Doktorja pl. Trnkóczyja

živinski

redilni prašek za notranjo rabo pri kravah, volih in konjih. Že blizu 50 let z najboljšim uspehom uporabljevan, kedar krave nočejo žreti, in da se zboljšuje mleko. Zavojček z navodilom gledé uporabe 1 K, pet zavojčkov samo 4 K.

Varstvena znamka.

Prašičji

redilni in krmilni prašek. Varstveno in dijetetično sredstvo za prašiče. Za notranjo rabo, služi za tvorbo mesa in tolsče. Zavojček 50 h, pet zavojčkov samo 2 K.

Varstvena znamka.

Glasom razglasa visoke c. kr. deželne vlade z dné 18. julija 1899 smejo ta prašek tudi trgovci prodajati. Zahteva naj se pa pri istih samo pod imenom doktorja pl. Trnkóczyja prašičji prašek, pristen samo z gorenjo varstveno znamko.